

БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ ПРЕЗ ВТОРОТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2016 ГОДИНА (ПРЕДВАРИТЕЛНИ ДАННИ)

През второто тримесечие на 2016 г. брутният вътрешен продукт (БВП) възлиза на 21 916 млн. лв. по текущи цени. Преизчислен в евро, БВП е съответно 11 205 млн. евро, като на човек от населението се падат 1 568 евро. Сезонно изгладените данни показват растеж от 3.0% на БВП през второто тримесечие на 2016 г. в сравнение със съответното тримесечие на предходната година и 0.7% спрямо първото тримесечие на 2016 година.

БВП в стойностен обем, текущи цени

Второ тримесечие на 2016 година

По предварителни данни произведеният брутен вътрешен продукт¹ през второто тримесечие на 2016 г. възлиза на 21 916 млн. лв. по текущи цени (табл. 1 от приложението). На човек от населението се падат 3 067 лв. от стойностния обем на показателя. При среден за тримесечието валутен курс от 1.73264 лв. за 1 щатски долар БВП възлиза на 12 649 млн. долара и съответно на 1 770 долара на човек от населението. Преизчислена в евро, стойността на БВП възлиза на 11 205 млн. евро, като на човек от населението се падат 1 568 евро.

Създадената от отраслите на националната икономика брутна добавена стойност² през второто тримесечие на 2016 г. възлиза на 18 853 млн. лв. по текущи цени.

През второто тримесечие на 2016 г. относителният дял на аграрния сектор в добавената стойност на икономиката намалява равнището си с 0.4 процентни пункта спрямо същото тримесечие на предходната година до 4.2%. Индустриалният сектор запазва относителния си дял в добавената стойност на икономиката от 29.3%. Относителният дял на добавената стойност, реализирана от дейностите в сферата на услугите, се увеличава и достига до ниво от 66.5% при 66.1% през съответния период на предходната година.

¹ **Брутният вътрешен продукт по пазарни цени** е крайният резултат от производствената дейност на резидентните производствени единици. Той може да се дефинира по три начина:

- БВП е сума от брутната добавена стойност, създадена от различните институционални сектори или различните икономически дейности на икономиката, плюс данъците минус субсидиите върху продуктите. БВП е балансова позиция в състава на производствената сметка за националната икономика.

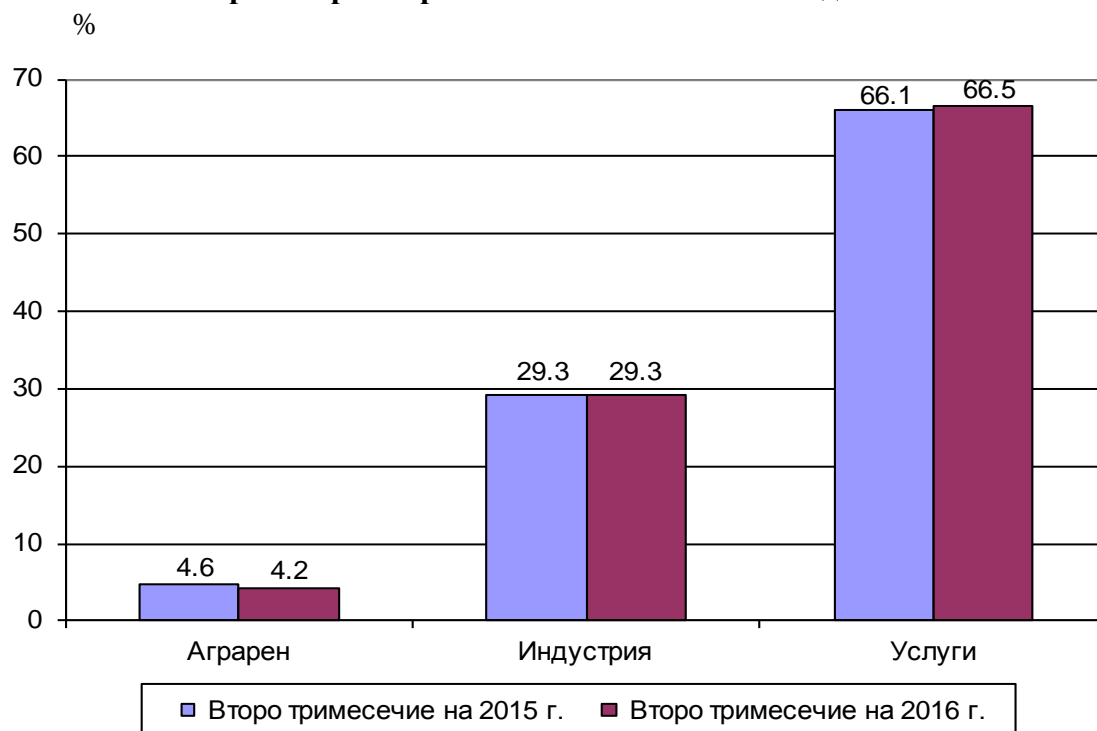
- БВП е сума от категориите крайно използване на продукти и услуги от резидентните институционални единици (фактическо крайно потребление и бруто капиталобразуване) плюс износа на стоки и услуги минус вноса на стоки и услуги.

- БВП е сума от генерираните доходи в състава на сметка „Формиране на дохода“ (компенсация на наетите, данъци върху производството и вноса минус субсидии, брутен опериращ излишък и смесен доход).

² **Брутната добавена стойност (БДС) по базисни цени** е балансираща позиция в състава на производствената сметка, изчислявана като разлика между произведената брутна продукция по базисни цени и междинните производствени разходи по цени на купувач.

Фиг. 1. Относителен дял на brutната добавена стойност по икономически сектори през второто тримесечие на 2015 и 2016 година

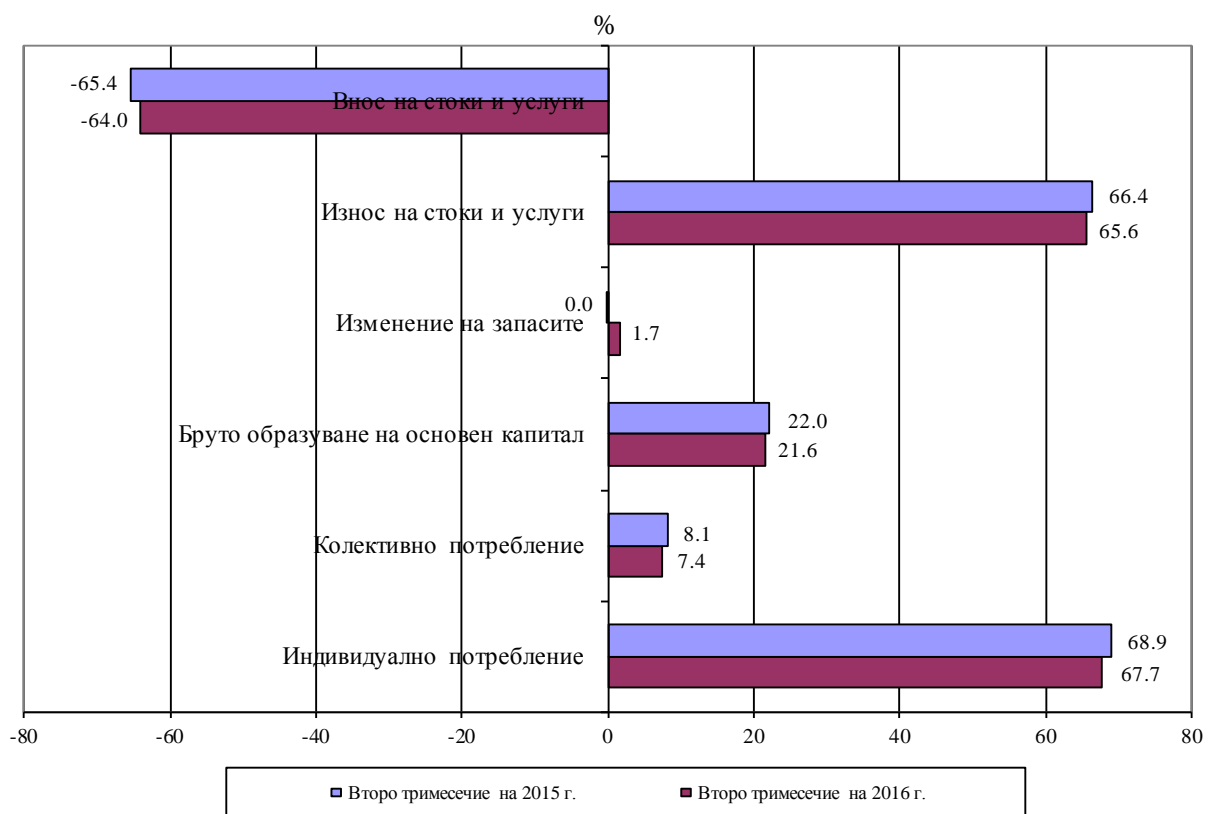
За крайното потребление¹ през второто тримесечие на 2016 г. се изразходват 75.1% от произведения БВП. Инвестициите (бруто образуване в основен капитал²) формират 21.6% от произведения БВП. Външнотърговското салдо от стоки и услуги е положително.

¹ Разходите за крайно потребление включват разходите на резидентните институционални единици (домакинства, нетърговски организации, обслужващи домакинствата, държавно управление) за продукти и услуги, използвани за индивидуално потребление на населението и за колективно потребление на обществото. В съответствие с принципите на националната концепция разходите на домакинствата за индивидуално потребление включват разходи за продукти и услуги на територията на страната и в чужбина.

² Бруто образуването в основен капитал се състои от придобитите минус отписаните дълготрайни активи от резидентните производители през определения отчетен период. Дълготрайните активи могат да бъдат материални и нематериални активи, произведени в процеса на производството или от внос, които се използват многократно в производствения процес за повече от една година.

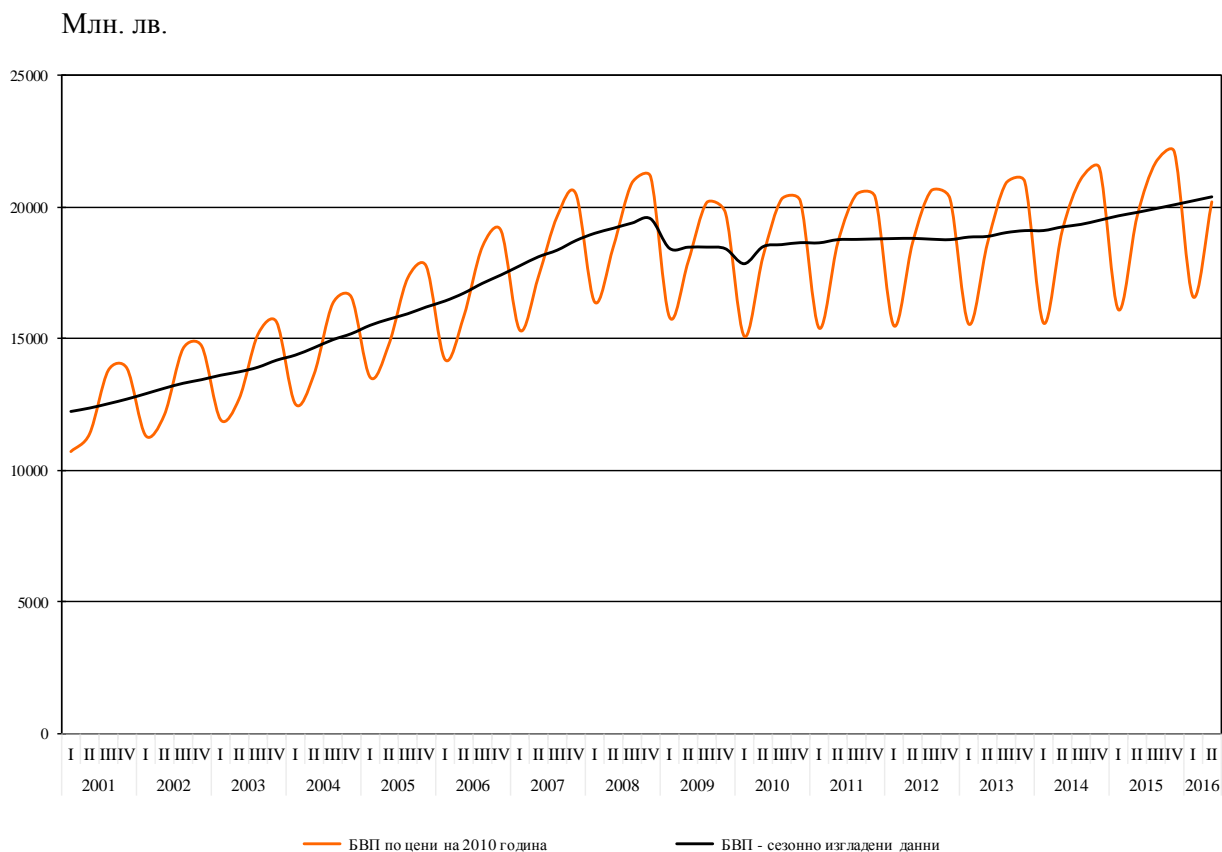

Фиг. 2. Компоненти на използвания БВП през второто тримесечие на 2015 и 2016 година

Фиг. 3. БВП по тримесечия по средногодишни цени на 2010 година

Темп на прираст на БВП, общо и по компоненти

Тримесечни изменения

През второто тримесечие на 2016 г. БВП¹ нараства спрямо първото тримесечие с 0.7% според сезонно изгладените данни (табл. 2 от приложението). Брутната добавена стойност в икономиката нараства с 0.5%.

По предварителни данни за второто тримесечие на 2016 г. крайното потребление нараства с 0.2% спрямо предходното тримесечие, а бруто образуването в основен капитал - с 0.5%. Износът на стоки и услуги намалява равнището си от предходното тримесечие с 0.9%, а вносът на стоки и услуги нараства с 1.6%.

¹ Сезонното изглаждане на статистическите показатели в НСИ се провежда по хармонизирана европейска методология, описана в „Ръководство на Европейската статистическа система за сезонно изглаждане“. Процедурата се осъществява с помощта на разработения от Евростат софтуерен продукт Demetra+, при което се прилага алгоритъмът TRAMO/SEATS. На сезонно изглаждане се подлагат тримесечните данни за компонентите на БВП по производствения метод и по компоненти на разходите за крайно използване. Прилага се директен метод за сезонно изглаждане, при който агрегираните показатели и техните компоненти се подлагат на самостоятелно изглаждане. В резултат на това е налице неадитивност на сезонно изгладените данни - агрегираните показатели не са равни на сумата от техните компоненти.

Годишни изменения

БВП нараства с 3.0% през второто тримесечие на 2016 г. в сравнение със същото тримесечие на предходната година според сезонно изгладените данни (табл. 2 от приложението).

През второто тримесечие на 2016 г. спрямо същото тримесечие на предходната година брутната добавена стойност се увеличава с 2.6%. Динамиката на брутната добавена стойност се определя от регистрирания растеж във: Култура, спорт и развлечения; други дейности - 6.8%, Финансови и застрахователни дейности - 5.6%, Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности - 5.1%, Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство - 4.3%, Промисленост - 2.9%, Създаване и разпространение на информация и творчески продукти, далекосъобщения - 2.7%, Операции с недвижими имоти - 1.5%, Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа - 0.5%.

По отношение на компонентите на крайното използване принос за регистрирания положителен икономически растеж има крайното потребление с ръст от 1.8%. Износът на стоки и услуги се увеличава с 2.4%, а вносът на стоки и услуги - с 3.4%.

Методологични бележки

Тримесечното изследване на националните икономически сметки за БВП и неговите компоненти се разработва в съответствие с методологическите принципи на Европейската система от национални и регионални сметки в Европейския съюз, приети с Регламент (ЕС) № 549/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 година.

Изследването се провежда регулярно от 1996 година. Динамичните редове от данни по показатели са налични в сайта на НСИ¹.

Резултатите от изследването са предварителни. Те се основават на наличната месечна и тримесечна статистическа и административна информация и се актуализират ежегодно (в срок до 9 месеца след края на отчетната година) с данни от годишните изчерпателни изследвания в областта на икономическата статистика, както и въз основа на актуализирана административна информация.

Изчисленията се основават на прилаганите два независими подхода за оценка: производствен метод и метод на крайното използване. Различията в оценките на показателя по двата метода се посочват като небалансирана сума от страна на крайно използвания БВП.

¹ Вж. www.nsi.bg, Макроикономическа статистика.

Приложение

Таблица 1
Брутен вътрешен продукт за второто тримесечие на 2016 година¹

		Второ тримесечие на 2016 година		
		стойностен обем в текущи цени	относителен дял	
			в БДС	в БВП
		млн. лв.	%	%
1	Брутна добавена стойност по икономически сектори (2+3+4):	18853	100.0	86.0
2	Аграрен сектор	783	4.2	3.6
3	Индустрия	5531	29.3	25.2
4	Услуги	12538	66.5	57.2
5	Корективи	3063		14.0
6	Брутен вътрешен продукт (1+5=7+10+13+16)	21916		100.0
	По елементи на крайното използване:			
7	Крайно потребление (8+9)	16467		75.1
8	Индивидуално	14847		67.7
9	Колективно	1620		7.4
10	Бруто капиталобразуване (11+12)	5109		23.3
11	В основен капитал	4727		21.6
12	Изменение на запасите	382		1.7
13	Външнотърговско салдо (14-15)	340		1.6
14	Износ на стоки и услуги	14368		65.6
15	Внос на стоки и услуги	14028		64.0
16	Статистическа разлика	0		0.0

¹ Сезонно неизгладени данни.

Таблица 2

Темп на прираст на БВП - общо и по компоненти¹

(Проценти)

		Темп на прираст спрямо предходното тримесечие				Темп на прираст спрямо съответното тримесечие на предходната година			
		III 2015	IV 2015	I 2016	II 2016	III 2015	IV 2015	I 2016	II 2016
1	Брутна добавена стойност по икономически сектори (2+...+11):	0.4	0.6	1.0	0.5	1.8	1.5	2.6	2.6
2	Селско, горско и рибно стопанство	1.1	-2.7	2.4	-0.7	1.4	-5.5	0.0	0.0
3	Добивна промишленост; преработваща промишленост; производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	0.8	1.0	1.4	-0.4	3.5	3.5	4.8	2.9
4	Строителство	0.0	0.2	-2.6	0.3	0.8	2.2	-1.7	-2.2
5	Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство	1.0	0.9	1.8	0.7	2.2	2.9	5.0	4.3
6	Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	0.5	0.5	0.6	1.1	2.0	1.9	2.0	2.7
7	Финансови и застрахователни дейности	-0.3	2.2	3.4	0.2	1.4	3.8	6.9	5.6
8	Операции с недвижими имоти	-0.1	0.4	0.0	1.1	2.5	2.2	1.1	1.5
9	Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	0.7	1.3	3.0	0.0	1.0	2.1	6.2	5.1
10	Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа	0.7	-0.8	0.7	-0.1	1.9	-1.5	0.4	0.5
11	Култура, спорт и развлечения; други дейности; дейности на домакинства като работодатели; недиференцирани дейности на домакинства по производство на стоки и услуги за собствено потребление; дейности на екстериториални организации и служби	-0.4	1.5	2.0	3.5	0.0	0.7	3.1	6.8
12	Корективи	2.7	1.3	-2.0	2.0	12.0	12.4	2.6	4.0
13	Брутен вътрешен продукт	0.7	0.7	0.7	0.7	3.1	3.0	2.9	3.0
	По елементи на крайното използване:								
14	Крайно потребление	0.8	0.5	0.4	0.2	1.2	1.8	2.1	1.8
15	Индивидуално	0.9	1.0	1.2	0.1	1.5	2.8	3.7	3.2
16	Колективно	-0.1	-1.1	-2.4	0.3	-1.1	4.1	8.1	-0.6
17	Бруто капиталобразуване
18	В основен капитал	-0.3	-1.1	-3.5	0.5	1.4	0.9	-3.9	-4.4
19	Изменение на запасите
20	Външнотърговско салдо
21	Износ на стоки и услуги	-2.0	5.4	0.0	-0.9	5.4	6.1	0.3	2.4
22	Внос на стоки и услуги	-0.8	3.8	-1.2	1.6	2.6	4.1	-1.3	3.4
23	Статистическа разлика

¹ По средногодишни цени на 2010 г., сезонно изгладени данни с корекция в разликите в броя на работните дни, проценти. Темпът на прираст е изчислен въз основа на верижно обвързани оценки на компонентите на БВП по средногодишни цени на 2010 година.